

יחידה 2

1. התשובה הנכונה היא (4). הסבר:
 תשובה 1: התשובה מחזקת את המסקנה. העובדה כי אסירים רבים מעדיפים לקשט את חדרם בצבע אדום, זהה למסקנה הגורסת כי אותם אנשים עם נטייה לעבריינות מעדיפים צבע זה.
 תשובה 2: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. אין משמעות לעובדה כי נהגים צעירים נחשפים לצבע אדום במהלך לימודי הנהיגה, אותנו מעניינת הבחירה המודעת של עבריינים לצבע זה.
 תשובה 3: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. גם אם רוב המכוניות בארץ הן בצבע לבן, אין לכך השפעה על בחירתם של העבריינים בצבע אדום.
 תשובה 4: התשובה מחלישה את המסקנה. עובדה זו הופכת בין הסיבה לתוצאה. אין זה נכון שאנשים עם נטייה לעבריינות מעדיפים את הצבע האדום אלא בדיוק להפך, הצבע האדום הוא זה שגורם לתסמינים המובילים להתנהגות עבריינית.

2. התשובה הנכונה היא (3). הסבר:
 תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה שבגינה ספרי הכלכלה הם הנמכרים ביותר אינה בגלל שהם האהודים ביותר על הסטודנטים, אלא בגלל שהם פשוט הזולים ביותר בחנות.
 תשובה 2: התשובה מחזקת את המסקנה. ספרי כלכלה הם הנמכרים ביותר על אף שהם היקרים ביותר בחנות, על כן סביר להניח שהם באמת האהודים ביותר.
 תשובה 3: התשובה אינה מחזקת ואינה מחלישה את המסקנה. העובדה כי ספרי כלכלה מגיעים לרוב בכריכה קשה איננה משפיעה על כמות הספרים הנרכשים ועל מידת האהדה להם הזוכים.
 תשובה 4: התשובה מחזקת את המסקנה. ספרי כלכלה נרכשים לא רק ע"י סטודנטים הלומדים מקצוע זה, אלא גם על ידי סטודנטים מכל הפקולטות, ועל כן סביר להניח שהם אכן האהודים ביותר.

3. התשובה הנכונה היא (2). הסבר:
 תשובה 1: התשובה מחזקת את המסקנה. אם בתחרות הנבל העולמית זכה אדם בן 91, סביר להניח שאכן לוקח שנים רבות ללמוד כיצד לנגן בכלי זה בצורה טובה.
 תשובה 2: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה שבגינה כל הנבחנים שהגיעו היו מעל גיל 80 אינה בגלל שלוקח שנים רבות ללמוד כיצד לנגן בנבל, אלא בגלל שהפרסום למבחנים נעשה בבית אבות בלבד, והמידע לא היה נגיש לקהל צעיר יותר.
 תשובה 3: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. העובדה כי המבחנים נערכו בשעה מוקדמת לא מסבירה את נוכחותם הבלעדית של אנשים מעל גיל 80 במקום.
 תשובה 4: התשובה מחזקת את המסקנה. הביקורת השלילית על נגינתו של צעיר בן 24, תואמת למסקנה שלוקח שנים רבות ללמוד לנגן היטב בנבל.

4. התשובה הנכונה היא (2). הסבר:
 תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה. ישנה פגיעה באמינות הניסוי. כאשר מבצעים ניסוי עם משתתפים רבים (100 במקרה זה), קשה לדבר על תוצאות מקריות. אך במידה והשתתפו 3 אנשים בלבד, ייתכן כי מראש סבלו שלושתם מבעיות לב, ללא קשר לאכילת הסביח.
 תשובה 2: התשובה מחזקת את המסקנה. לפני עריכת הניסוי, נבדקו המשתתפים ונמצאו בריאים לחלוטין. מחלות הלב שנצפו בתום הניסוי, יכולות להיות תוצאה של המתרחש בניסוי בלבד, כלומר אכילת הסביח.

תשובה 3: התשובה מחלישה את המסקנה. ישנה פגיעה באמינות הניסוי. משתתפי הניסוי היו אמורים לאכול סביח בלבד. העובדה כי רוב רובם אכלו במרמה בשר אדום כל יום, מספקת חשד לפיו לא הסביח גרם למחלות לב, כי אם הבשר האדום. תשובה 4: התשובה מחלישה את המסקנה. ישנה פגיעה באמינות הניסוי. מבדיקה נוספת שנערכה לאחר הניסוי עלה כי רק מחצית מהנבדקים חולים במחלות לב ולא רובם כפי שסברו תחילה, ועל כן מובהקות הניסוי והמסקנה מוחלשות.

5. התשובה הנכונה היא (1). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה. מדובר על ניסוי דומה בו התקבלו תוצאות שונות: בקרב מעשני סיגר אין נטייה להתקרחות, ואף להפך- הם התגלו כבעלי שיער שופע. תשובה 2: התשובה מחזקת את המסקנה. עובדה זו זהה לממצא אותו גילה ד"ר ג'יבל. תשובה 3: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. המסקנה נוגעת לנטייתם של מעשנים להתקרחות, ואין כל קשר לאנשים שאינם מעשנים ולשערם השופע. תשובה 4: התשובה מחזקת את המסקנה. העובדה כי אנשים המעשנים מקטרת (בדומה לסיגריות) הם קרחים, זהה למסקנה.

6. התשובה הנכונה היא (3). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחזקת את המסקנה. אם העולים הצרפתיים אוהבים לקנות גם מכוניות יוקרה, סביר להניח שאכן יש להם הרבה כסף. תשובה 2: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הצרפתיים קונים דירות במחירים הגבוהים ממחירי השוק לא בגלל שיש להם כסף רב, אלא בגלל שהם זוכים להטבות ממשלתיות ברכישת אותן דירות. תשובה 3: התשובה אינה מחזקת ואינה מחלישה את המסקנה. אין כל קשר בין אהבתם של הצרפתיים לשמש ולים של תל אביב לבין כמות הכסף שברשותם. תשובה 4: התשובה מחזקת את המסקנה. סביר להניח כי העובדה שהבנקים מתייחסים לעולים הצרפתיים בתור לקוחות מועדפים קשורה לכך שהם בעלי ממון וכסף רב.

7. התשובה הנכונה היא (2). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחזקת את המסקנה. אם מתוך שתי אפשרויות, בחרה עמית בזו בעלת כמות הקלוריות הגבוהה יותר (פסטה על פני ירקות), סביר להניח כי היא אינה בדיאטה. תשובה 2: התשובה מחלישה את המסקנה. מכיוון שעמית ויתרה על הזמנת הפיצה האהובה עליה, ובחרה במנה בעלת כמות קלוריות נמוכה יותר, ייתכן והיא בדיאטה, בניגוד למסקנתו של תומר. תשובה 3: התשובה מחזקת את המסקנה. לא רק שעמית בחרה במנה בעלת כמות קלוריות גבוהה יחסית, היא אף ביררה לגבי קינוח, ועל כן ניתן להסיק שהיא אכן לא בדיאטה. תשובה 4: התשובה מחזקת את המסקנה. על אף שהמאכל האהוב על עמית הוא גם המאכל בעל כמות הקלוריות הנמוכה ביותר (סלט), היא העדיפה להזמין מנה משמינה יותר, ועל כן סביר להניח שהיא אינה בדיאטה.

8. התשובה הנכונה היא (2). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה. ישנה פגיעה באמינות הניסוי. אם מחצית מהכלבים בקבוצה א' רצו בזמן של 5.19 שניות, והממוצע עמד על 10.38, אזי

המחצית השנייה רצה בזמן ממוצע של 15.57 שניות, לאט יותר מהממוצע של קבוצה ב', כלומר ישנה פגיעה באמינות הניסוי.
תשובה 2: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. הניסוי והמסקנה מתייחסים להשפעת האוכל החדש על כלבים, ואין כל משמעות לניסוי דומה אצל פרות.
תשובה 3: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה שבגינה הכלבים מקבוצה א' רצו מהר יותר קשורה לסוג הכלבים וליכולות הריצה שלהם, ולא לסוג המזון שאכלו.
תשובה 4: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה שבגינה הכלבים מקבוצה א' רצו מהר יותר קשורה לסוג המסלול בו רצו ולא לסוג המזון שאכלו.

9. התשובה הנכונה היא (3). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הציונים הגבוהים שהתקבלו אצל הסטודנטים באוניברסיטה הם כתוצאה מכך שהם בניהם של מרצים באוניברסיטה, ולא ניתן לקשר ציונים אלה לתוצאות הפסיכומטרי.
תשובה 2: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הציונים הגבוהים שהתקבלו אצל הסטודנטים באוניברסיטה הם כתוצאה מכך שהם לקחו שיעורי עזר ושוב, לא ניתן לקשר זאת לציוני הפסיכומטרי.
תשובה 3: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. העובדה כי הסטודנטים שנבדקו התנדבו מרצונם החופשי לא השפיעה על הציונים שקיבלו, ואינה מלמדת דבר לגבי המסקנה שהתקבלה.
תשובה 4: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הציונים הגבוהים שהתקבלו אצל הסטודנטים באוניברסיטה קשורים לפקולטה המסוימת בה הם לומדים, הידועה בציונים גבוהים ללא קשר לתוצאות הפסיכומטרי.

10. התשובה הנכונה היא (1). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה. הטענה כי השחקן נצפה מדבר עם הכדור במהלך אימון, המתקיים ללא נוכחות קהל, מנוגדת למסקנה הטוענת כי הדבר נעשה במטרה למנוע מהקהל להפריע.
תשובה 2: התשובה מחזקת את המסקנה. טענה זו מסבירה את המסקנה בכך שמנהג זה, לדבר אל הכדור, אכן מגשים את מטרתו וגורם לקהל להשתתק.
תשובה 3: התשובה מחזקת את המסקנה. דיבור אל הכדור גורם לאדם לא לחוש את סביבתו, ועל כן, כפי שטוענת המסקנה, המנהג מונע מהקהל להפריע במהלך הזריקות.
תשובה 4: התשובה מחזקת את המסקנה. הטענה מביאה דוגמאות נוספות המעידות על התנהגות דומה, במצב דומה, ועל כן מאששת את המסקנה.

11. התשובה הנכונה היא (4). הסבר:

תשובה 1: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה למעבר של הרקדנים ולשינוי באופי פעילותם אינה נובעת מהתחרות בין הקבוצות, אלא מהסיבה הפשוטה שבברוקלין ישנם משטחים הנוחים לריקוד.
תשובה 2: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה למעבר של הרקדנים ולשינוי באופי פעילותם אינה נובעת מהתחרות בין הקבוצות, אלא מרצונם לספק את העניין של תושבי ברוקלין שהחלו להתעניין בריקודים לאחרונה.
תשובה 3: התשובה מחלישה את המסקנה מכיוון שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי. הסיבה למעבר של הרקדנים ולשינוי באופי פעילותם אינה נובעת מהתחרות בין הקבוצות אלא בדיוק להפך, הם נמצאים בברוקלין כדי להשתתף בכנס משותף.

תשובה 4: התשובה אינה רלוונטית למסקנה. העובדה כי קבוצות הריקוד משתמשות במשטחים שונים אינה מלמדת על שינוי פעילות או תחרות בניהם, בין אם קיימת ובין אם לא.

12. התשובה הנכונה היא (1). הסבר:

אנחנו מחפשים תשובה שתחליף בין הסיבה לתוצאה. עפ"י הניסוי, עולה הדבר הבא: קומיקאים ואנשים מצחיקים ← אוהבים לצפות בסרטים הומוריסטים. אנו מחפשים תשובה שתהפוך את הקשר, ותשובה 1 עושה זאת: צפייה בסרטים מצחיקים ← נטייה להצחקה.

13. התשובה הנכונה היא (3). הסבר:

התשובה מחזקת את מסקנה א' מפני שהיא מראה מה היה המצב לפני ביצוע הניסוי, וניתן לראות שבלולים בהם הייתה תאורה מלאכותית (לולים 1+2) תפוקת התרנגולות עלתה בעוד שבלול 3, ללא תאורה שכזו, לא חל כל שינוי. התשובה מחזקת אף את מסקנה ב' מפני שהיא מראה מה היה המצב לפני ביצוע הניסוי- בלול עם התאורה הירוקה (לול 1) עלתה התפוקה בצורה משמעותית יותר מבלול עם התאורה האדומה (לול 2).

14. התשובה הנכונה היא (1). הסבר:

התשובה מחזקת את מסקנה א' מפני שהיא מלמדת שעל אף שבלול 2, אשר הוא בתאורה מלאכותית, הוכנסו תרנגולים, התפוקה עדיין הייתה גבוהה יותר מאשר בלול 3, שם לא הייתה תאורה מלאכותית ולא הוכנסו תרנגולים. התשובה מחלישה את מסקנה ב' מפני שהיא מספקת הסבר אלטרנטיבי לתוצאות. הסיבה שבגינה הוטלו יותר ביצים בלול שהוא בירוק אינה קשורה לצבע התאורה, אלא לכך שאל הלול השני, בעל התאורה האדומה, הוכנסו תרנגולים אשר אינם מטילים ביצים.

15. התשובה הנכונה היא (4). הסבר:

משפט זה מסביר את ההבדלים שהתקבלו במחקר. עפ"י המחקר הראשון היינו מצפים שגם בהעדר משחק שש-בש התוצאות יישארו דומות ואנשים יעדיפו יותר לשחק ברידג' יותר ממונופול. מכיוון שניסוי ההמשך הראה תוצאות הפוכות ניתן להסביר זאת בכל שבהעדר משחק שש-בש, אלה שהעדיפו את האחרון, יעדיפו לשחק מונופול על פני ברידג'.

16. התשובה הנכונה היא (4). הסבר:

תשובה 1: תשובה זו מיישבת את הסתירה. הסטודנטים הגרועים היו עוד יותר גרועים לפני שהחלו לאכול גזר, ואכילת הגזר שיפרה את ביצועיהם, אך לא מספיק בהשוואה לשאר הקורס.
תשובה 2: תשובה זו מיישבת את הסתירה. המחקר עליו נשען הפרופסור מתייחס לסוג גזר שאינו קיים בארץ, ועל כן אין הוא יכול להשליך את תוצאותיו על הגזרים בישראל.
תשובה 3: תשובה זו מיישבת את הסתירה. השיפור ביכולת הכתיבה אכן מתרחש, אולם אך רק בכתיבה ספרותית ולא בכתיבה מדעית, שהוא הקורס שאותו מעביר הפרופסור.
תשובה 4: תשובה זו אינה מיישבת את הסתירה מפני שהיא נוגעת במחקר שנעשה על ירק אחר, גמבה, ולא במחקר על הגזר, עליו מתבסס הפרופסור.

17. התשובה הנכונה היא (3). הסבר:

בהנחה וכריסטיאן מגיע עם מידע מגרמניה לפיו אנשים מובטלים יכולים לעבור לגור ביישובים הרריים ולקבל מהממשלה בחינם רכב שטח גדול, הוא מסיק מסקנה דומה.

אם ישנו ישוב ובו מספר רב של רכבי שטח גדולים, סביר להניח כי מדובר ביישוב שהוא גם הררי וגם תושביו עניים מרודים (מובטלים).

18. התשובה הנכונה היא (2). הסבר:

מסקנתו של הפרופסור נראית תמוהה לאור העובדה שלאחר הקרנת הקרניים על החתול מיצי, ציפורניו צמחו בקצב דומה לצמיחה אצל חתול רגיל, ולא מהר יותר. הדבר שיכול להסביר זאת הוא העובדה שמיצי החתול סובל ממחלה שגורמת לצמיחה איטית במיוחד של ציפורניים ואם חל שיפור הוא כתוצאה מההקרנה. על כן קבע הפרופסור כי הקרניים גורמות לצמיחה מהירה.

19. התשובה הנכונה היא (1). הסבר:

מנהל החנות ששמע על מחקרה של דניאלה, ציפה שבמידה והוא ישים מוצרי אלקטרוניקה בצד ימין, יפנו אנשים לצד זה ויגדילו את רווחי החנות, אך דניאלה שללה את הרעיון וטענה שייקרה בדיוק להפך וזאת מכיוון שבמחקרה היא התבססה על כך שישנה חשיבות לסוג המוצר המונח בצד ימין. מכיוון שאנשים מגיעים לסופרמרקט כאשר הם רעבים, מוצרי מזון ימשכו אותם, ולא דווקא מוצרי אלקטרוניקה.

20. התשובה הנכונה היא (1). הסבר:

תשובה 1: לא ייתכן שיונית הסתמכה על משפט זה במסקנתה. יונית הסיקה על הקשר בין הרכבת פאזל לחוכמה, בעוד משפט זה מדבר על הקשר בין הרכבת פאזל למהירות.

תשובה 2: ייתכן ויונית הסתמכה על משפט זה במסקנתה. אם אנשים שמצליחים להרכיב פאזל הם חכמים, אזי גם ליטל שהצליחה חכמה אף היא.

תשובה 3: ייתכן ויונית הסתמכה על משפט זה במסקנתה. אם אנשים מהירים הם חכמים, אזי גם ליטל שביצעה את הרכבת הפאזל במהירות, חכמה.

תשובה 4: ייתכן ויונית הסתמכה על משפט זה במסקנתה. אם אנשים המצליחים לבצע משימות מורכבות הם חכמים, אזי גם ליטל שביצעה משימה מורכבת, חכמה.